

Опис навчальної дисципліни «Методика музейно-етнографічних досліджень»

П.І.Б., науковий ступінь, вчене звання НПП: Шаповал Лариса Іванівна, кандидатка історичних наук, доцентка

Кафедра: історія України

Факультет: історії та географії

Назва освітньої програми , для якої пропонується НД: «Історія та археологія»	Мета: вивчити закономірності розвитку музеїв як науково-дослідних і культурно-освітніх установ категорії української етнографічної науки, її методологію, ознайомити студентів із роботою музейних закладів України, навчити формам, прийомам, методам музейної роботи в пошуку, фіксації етнографічних матеріалів, збереженні й використанні здобутої інформації у польових умовах під час етнографічної експедиції та поповнення музейних фондів предметами української старовини для оновлення музейних експозицій у дослідницьких і викладацьких цілях для освітніх закладів України.
Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	
Семестр: IV Статус НД: вибіркова Кількість кредитів/годин: 4/120 Види індивідуальних завдань: не передбачені навчальною програмою	Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни: «Історичне краєзнавство», «Музеезнавство та музейна справа», «Етнографія України», «Історія України»
Мова викладання:українська	Очікувані результати навчання(РНД): 1. знати основні поняття музеезнавства та етнографії, їх методик; 2. класифікувати музейні предмети, виокремлювати їх типи за критеріями визначення цінності музейних предметів, проводячи їх науковий аналіз. 3. вивчити систему комплектування та функціонування музейних фондів, використання музейних експозицій, колекцій для науково-дослідної та освітньої роботи музеезнавця; 4. розпізнавати особливості діяльності музеїв відповідно їх класифікації та принципи побудови етнографічних експозицій в музейних закладах України; 5. знати правила ведення польової документації етнографічного польового дослідження; 6. виявляти інформаторів (респондентів), етнографічні об'єкти під час польових досліджень; 7. виконувати фіксацію усно-історичних і етнографічних матеріалів за анкетами чи програмами-питальниками ІМФЕ імені М.Т.Рильського.
Вид підсумкового контролю:залік	
Теми аудиторних занять та самостійної роботи: Тема 1. Музеезнавство, етнографія як наука і навчальна дисципліна. Тема 2.Класифікація музеїв. Основні напрямки роботи музеїв. Тема 3. Комплектування, облік і зберігання музейних фондів. Тема 4. Організація польових етнографічних досліджень. Тема 5. Види і методи польових досліджень. Тема 6. Збір вербальної етнографічної інформації та праця з інформатором Тема 7. Методика і практика дослідження матеріальної й духовної культури народу Тема 8. Правила ведення, зберігання документів під час експедиції, опрацювання польових етнографічних матеріалів для передання в музей.	
Форми і методи навчання: форми організації навчання:лекції (проблемна лекція, мультимедійна лекція); практичні заняття (усна відповідь, участь у діалозі, модульна контрольна робота); самостійна робота студентів (аудиторна, науково-дослідна робота); консультації. методи контролю і самоконтролю: усний, письмовий, тестовий, програмований, практичної перевірки, самоконтролю, самооцінки.	

Система оцінювання: Оцінювання навчання студента з дисципліни «Методика музейно-етнографічних досліджень» здійснюється методами поточного, модульного, підсумкового контролю. Поточний контроль здійснюється під час проведення аудиторних занять у формі усного чи письмового опитування. Модульний контроль здійснюється за результатами опанування теоретичного та практичного матеріалу у формі контрольної роботи, тестування. Після виконання усіх видів навчальної роботи студент складає залік (тестовий контроль).

методи оцінювання: метод усного контролю (індивідуальний, фронтальний). письмовий контроль (індивідуальний, фронтальний): метод письмового контролю – модульна контрольна робота; метод тестового контролю; контроль практичної діяльності студентів (виконання практичних завдань, виконання контрольних вправ).

критерії оцінювання:

Сума балів, накопичених студентом у процесі вивчення навчальної дисципліни	Рівень досягнення студентом запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни
90-100	Студенти володіють змістом навчальної програми дисципліни «Методика музейно-етнографічних досліджень»: класифікують музейні предмети, виокремлюють їх типи; визначають характер музейної експозиції й зміст наукової концепції; розпізнають принципи побудови етнографічних експозицій, методи, структуру їх побудови, знають правила ведення польової документації під час етнографічного дослідження; уміють виявляти інформаторів, історичні та етнографічні об'єкти згідно проблематики; виконують фіксацію усно-історичних і етнографічних матеріалів.
75-89	Студенти опанували навчальний матеріал дисципліни «Методика музейно-етнографічних досліджень», виконали завдання, передбачені програмою, засвоїли рекомендовану літературу, показують систематичний характер теоретичних знань з музеєзнавства та етнографії; розпізнають принципи побудови етнографічних експозицій, методи, структуру їх побудови, знають правила ведення польової документації під час етнографічного дослідження; уміють виявляти інформаторів, етнографічні об'єкти згідно заданої проблематики; виконують фіксацію усно-історичних і етнографічних матеріалів
60-74	Студенти знають навчально-програмовий матеріал дисципліни «Методика музейно-етнографічних досліджень», в обсязі, необхідному для виконання практичних завдань і використання його у професії музеєзнавця, ознайомлені з рекомендованою літературою, виконують завдання непогано, але із значною кількістю помилок при виконанні практичних завдань, але під керівництвом викладача знаходять шляхи їх подолання.
35-59	Студенти погано оволоділи понятійно-термінологічним апаратом дисциплін «Методика музейно-етнографічних досліджень», музеєзнавства, етнографії, допускають велику кількість помилок при виконанні практичних завдань, передбачених програмою у пошуковій роботі музеєзнавця, етнолога, не виконали програми дисципліни в повному обсязі.
0-34	Студенти не оволоділи навчально-програмовим матеріалом дисципліни «Методика музейно-етнографічних досліджень», допускають грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою. Оцінка «незадовільно» виставляється студентам, які не можуть продовжувати навчання або приступити до професійної діяльності після закінчення ЗВО

Основні інформаційні джерела:

- 1.Глушко М. Методика польового етнографічного дослідження: Навч. посіб. – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. І.Франка, 2008. – 288 с.
- 2.Глушко М. Опрацювання та оформлення польових етнографічних матеріалів для здачі в архів на зберігання: методичні рекомендації. – Львів:Вид. центр ЛНУ імені Івана Франка. – 2007. – 20 с.
- 3.Етнографія України: Навч. посіб. для студ. вузів / За ред. С.А. Макаруча. – 2-е вид., перероб. та допов. – Л.: Світ, 2004. – 520 с.
4. Етнографія України. Навчально-методичний комплекс для студентів історичного факультету (напрямок підготовки «Історія»). Укладач Л.І.Шаповал. – ПНПУ імені В.Г.Короленка. – Полтава, 2012. – 156 с.
- 5.Ключко Ю.М. Музеєзнавство [Текст]: словник - довідник / Ю.М. Ключко; Укр. центр культур. досліджень. – К.: НАККіМ, - 2013. – 77 с.
- 6.Кожолянко Г., Шестаков Ю.П. Етнографічні експедиції та етнографічна практика: навч.посіб. – Чернівці:Рута, 2000. – 63 с.
- 7.Маньковська Р.В. Музеї України у суспільно-історичних викликах ХХ-початку ХХІ ст. – Львів: Простір, 2016. – 408 с.
- Паньків М.І. Організація польових досліджень з етнографії: Посібник. – Івано-Франківськ, 2005. – 123 с.
- 8.Рутинський М.Й. Музеєзнавство: навч. посіб. / М.Й. Рутинський, О.В.Стецюк. – К.: Знання, 2008. – 428 с.
- 9.Сапожник Д.І. Музеєзнавство та музейно-виставкова справа [Текст] навч. посіб. / Сапожник Д.І.; Укоопспілка, Львів. комерційна академія. – Львів: Вид-во Львів. Комерц. Академії, 2013. – 239 с.
- 10.Словник-довідник термінології музейництва [Текст] / Роман Микульчак, Петро Слободян, Єлізавета Діденко, Тарас Рак; Нац. Ун-т «Львівська політехніка», техн. ком. стандартизації науч. техн. термінології м-ва екон. роз-ку і торгівлі . – Л.: Вид-во Львівської політехніки, 2012. – 126 с.
11. Шаповал, Л. І. Словник етнографічних (етнологічних) понять і термінів / Л. І. Шаповал. Вид.2 змін. та доп; Полтава: ТОВ «АСМІ», 2016.298 с.
- 12.Шаповал Л.І., Ляхно О.П. Архівна та музейно-етнографічна практика. Робоча програма навчальної практики для підготовки здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» за спеціальністю 014 Середня освіта (Історія), напрям підготовки 01 Освіта. – Полтава:ПНПУ імені В.Г.Короленка, 2019. – 20 с.
13. Шаповал Л. Місце народних музеїв у музейній мережі Полтавщини наприкінці ХХ – першій третині ХХІ століть // Донеччина: природа, люди, культура. Пам'яті Віталія Циміданова. Управління культури і туризму. Донецька обласна державна адміністрація. Донецький обласний краєзнавчий музей. – Краматорськ: Вид-во ДОКМ, 2019. – С.21-26
- 14.Якубовський В. І. Музеєзнавство: Підручник. – Кам'янець - Подільський: ППІ Мощак М. І. – 2010. – 352 с.

Електронні ресурси:

1. Віртуальна екскурсія по музеях світу. – Режим доступу: <http://libif.ua/publish2009/1249300238.html>.
2. Кращі музеї світу – музейний простір України. – Режим доступу: <http://prostir.museum/museums/ua/bestworld>.
- 3.<http://etno.uaweb.org/>; <http://gmi.nau.edu.ua>; <http://elib.nplu.org/project.html>; <http://lemky.com>; www.etnolog.org.ua;
- 4.catalog.online.ua/ukr/culture/.../regional/
5. <http://ethnography.org.ua/content/yak-zapysaty-babusyu-abo-osnovy-polovoyi-roboty> Український етнологічний центр ІМФЕ імені М.Т.Рильського

Забезпечення: Закони України «Про Музеї та музейну справу», «Про охорону культурної спадщини», анкети – питальники, програми – запитальники ІМФЕ імені М.Т.Рильського, словники, довідники, енциклопедія українознавства, навчальні посібники, електронні презентації.